

Fylkesmannen i Troms
Postboks 6105
9291 Tromsø

Landbruksavdelingen	
S.nr. 16/1698	Dok.nr. 11
06 JULI 2017	
Ark.kode	541.0
Saksbeh.	LHN

Vår dato: 04.07.2017
Vår referanse: 17/25296 - 2
Deres dato: 12.04.2017
Deres referanse: 13/9876-74

Uttalelse til - Høring - Offentlig ettersyn av planprogram samt varsel om oppstart av regional plan for reindrift

Innledningsvis i utkast til Planprogram for Regional plan for reindrift i Troms 2016-2028 (heretter utkastet) kommer det frem at det er første gang det skal utarbeides en regional plan for reindrift i Norge og at arbeidet vil bære preg av å være et nybrottsarbeid. Vi vil bemerke at utkastet behandler viktige og sentrale tema og fremstår som grundig utarbeidet.

Plan- og bygningsloven (pbl.) § 4-1 første ledd oppstiller et krav om at for alle regionale planer som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. En regional plan for reindrift kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn og det må da utarbeides et planprogram. Planprogrammet danner grunnlaget for det videre planarbeidet og etter § 4-1 andre ledd skal planprogrammet gi en redegjørelse for formålet med planarbeidet.

Dersom planarbeidet vil inneholde retningslinjer for utbygging, bør det vurderes om det er påkrevet å utarbeide en konsekvensutredning (KU), jfr. pbl. § 4-2 andre ledd. Dette fordi manglende KU kan medføre saksbehandlingsfeil, da denne bestemmelsen oppstiller et krav (merk ordlyden «skal») vedrørende planens virkninger for miljø og samfunn.

I pbl. § 7-1 andre ledd kommer det frem at: *«Planstrategien skal redegjøre for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre regional planlegging.»* Planarbeidet vil beskrive reindriftens organisering og forvaltning av næringen. Landbruksdirektoratet mener det er positivt og i tråd med nevnte bestemmelse at deler av planprogrammet, og påfølgende plan, vil bære preg av å være et opplysningsdokument.

I reindriftslovens formålsparagraf kommer det frem at den skal legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift, jfr. § 1 første ledd. Hensynet til økologisk bærekraft innebærer at reintallet må tilpasses

ressursgrunnlaget. Hensynet til økonomisk bærekraft stiller krav til produktivitet, inntjeningsevne, kostnadseffektivitet etc. Hensynet til kulturell bærekraft innebærer å sikre reindriften, som en sentral samisk kulturbærer, for å styrke samisk kultur og samfunnsliv. Dette kan også sees i sammenheng med pbl § 3-1 bokstav c, som sier at pbl skal sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.

For å nå disse målene er det nødvendig med tilstrekkelig areal. Tilgjengelig beiteareal setter rammer for reindriften utviklingsmuligheter. Reindrift foregår ofte over store områder og er arealkrevende. En siida vil i løpet av året ikke sjelden drive i flere kommuner. Følgelig er bruken av reindriftsarealene et tema det kan være aktuelt å gi retningslinjer om i planarbeidet. Dette også fordi det vil være fremtidsrettet for reindriften å ha en strategi som sikrer arealer ved en eventuell konflikt med andre arealkrevende virksomheter. Det er derfor positivt at man i planarbeidet vil se på de særegenhetene som reindriften i Troms representerer, herunder grenseoverskridende reindrift. I planarbeidet bør det vurderes om arealer som tidligere har vært benyttet til reinbeiter og nå er fredet, eller ikke er med i distriktsinndelingen, kan tas i bruk ved eventuell fortrenning av eksisterende arealer.

Plan- og bygningsloven § 8-2 beskriver virkning av regional plan. I lovkommentarene til denne bestemmelsen kommer det frem at en regional plan skaper verken rett eller plikt for den enkelte, dersom det ikke er knyttet en regional planbestemmelse etter § 8-5 til planen. I utkastet nevnes det at det kan være aktuelt å ta i bruk regional planbestemmelse for reindriften særverdiområder, samt for å sikre infrastruktur knyttet til reindrift. I kommentarene til § 8-5 står følgende «*Til regionale planer som gir retningslinjer for arealbruk er det mulig å vedta en regional planbestemmelse som skal sikre at det ikke foretas arealbruksendringer, som er i strid med planens retningslinjer.*» Videre kommer det frem i kommentarene at: «*Innholdet av den regionale planbestemmelsen retter seg i utgangspunktet mot private utbyggere og tiltakshavere, men har også konsekvenser for kommunal forvaltning.*» Vi mener det vil være hensiktsmessig og forutseende å vedta en regional planbestemmelse som sikrer arealer for reindriften.

I pbl. § 5-1 første ledd er det et krav om medvirkning. Ettersom reindrift er arealkrevende og har stor betydning i forhold til andre samfunnsinteresser, er det viktig at forskjellige organisasjoner, offentlige myndigheter og private parter/aktører blir informert om planarbeidet, samt at disse får anledning til å komme med innspill. Dette bidrar til å ivareta demokratiet. Det er positivt at det er avholdt oppstartsmøte med bred deltakelse og mulighet for innspill. Videre er det positivt at Regional plan for reindrift vil være deltema på faste arrangementer med kommunene i regi av både Troms fylkeskommune og Fylkesmannen i Troms. Vi kan imidlertid ikke se at det er henvisning til pbl. § 5-1 som omhandler medvirkning. Planprogrammet vil bli mer presist dersom det vises til hvilken lovbestemmelse som er etterkommet.

Vi minner om at regionalt planforum, se pbl. § 5-3, kan være en hensiktsmessig arena og et meget nyttig forum som sikrer medvirkning, og som kan belyse og

avklare eventuelle problemstillinger. Planmyndigheten må under utarbeidelse av planprogrammet søke å avklare andre sektors krav og interesser. Ved å arrangere et regionalt planforum vil det være anledning til å etablere et godt samarbeid mellom aktørene i regionen som har interesser som blir berørt av planen

Etter at Reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige gikk ut av funksjon i 2005, har det ikke latt seg gjøre å få på plass en ny konvensjon. Forslag til ny konvensjon ble fremlagt i 2009, men er ennå ikke ratifisert. Landbruksdirektoratet støtter derfor fylkeskommunens vurdering i at det vil være viktig for reindriften i Troms, og for samfunnet for øvrig, at det blir enighet om en reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige. Det er positivt at planarbeidet har som ambisjon å omhandle forhold som kan bidra til eventuell ratifikasjon av en ny reinbeitekonvensjon.

I utkast nevnes at eventuelle kommunesammenslåinger trolig vil ha liten betydning for arbeidet med regional plan for reindrift i Troms. Etersom Stortinget har vedtatt en sammenslåing av Troms og Finnmark, bør det vurderes om virkningene av denne regionsammenslåingen må behandles i det videre planarbeidet.

Avslutningsvis kan vi nevne at ny stortingsmelding om reindrift (Meld.St.32 (2016-2017)) er behandlet i Stortinget i juni 2017. Føringerne som denne gir, bør tas med i planprogrammet.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Stein Tage Domaas
seksjonssjef

Hans Anders Theisen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Fylkesmannen i
Troms/Landbruksavdelingen

Postboks 6105

9291 Tromsø